

13.03.2023

Профілактика пожеж

Урок основ здоров'я

5 клас НУШ

Вчитель: Андрєєва Ж.В.

Мета уроку

- ознайомити учнів з умовами виникнення процесу горіння і з принципами запобігання пожеж вдома і на природі;
- розглянути основні причини виникнення пожеж, стадії розвитку пожеж, сформуванати знання про основні аспекти пожежної охорони, заходи щодо профілактики пожеж, розглянути будову основних засобів пожежогасіння, розвивати вміння оцінювати пожежну безпеку власної оселі, уміння орієнтуватися за планом евакуації на випадок пожеж, відпрацювати дії щодо захисту органів дихання при пожежі та дії у випадку загоряння одягу, виховувати свідомість та обачність у небезпечних ситуаціях.

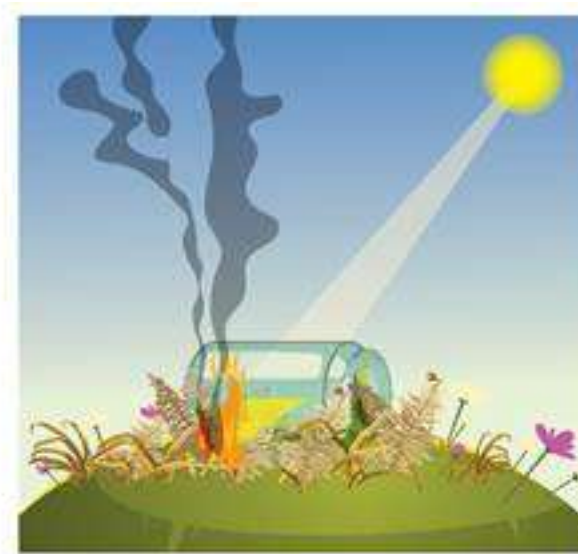
УМОВИ ГОРІННЯ

Чи знаєте ви, що таке «трикутник вогню»? Цей термін запропонував французький хімік Лавуазьє, щоб легше було запам'ятати три умови виникнення горіння.

Горіння виникає за наявності горючих матеріалів, джерела запалювання і кисню.

ДЖЕРЕЛО ЗАПАЛЮВАННЯ

Лупою можна розпалити вогнище в поході, але так само може спрацювати й уламок скла, залишений у лісі чи в полі

- **Першою умовою виникнення горіння є наявність джерела запалювання.** Усе, що породжує вогонь, іскри чи високу температуру, може призвести до загоряння. Наприклад, сірник, сигарета, несправний електроприлад тощо.

ГОРЮЧІ РЕЧОВИНИ І МАТЕРІАЛИ

- Другою умовою виникнення горіння є наявність **горючих речовин чи матеріалів**. Вони здатні самозайматися, а також спалахувати, тліти чи обвуглюватися від джерела запалювання.

Бензин

Газ

Засіб для зняття лаку

Розчинник

Перейдіть за QR-кодом і потренуйтеся розпізнавати горючі, важкогорючі та негорючі речовини й матеріали.

ГОРЮЧІ РЕЧОВИНИ І МАТЕРІАЛИ

- **Негорючі** — ті, що не горять за будь-яких умов. До них належать вода, пісок, глина, каміння, цегла. Їх застосовують для гасіння пожеж.
- **Важкогорючі** — ті, що загоряються, тліють чи обвуглюються під дією вогню, проте без джерела запалювання їхнє горіння припиняється (як, наприклад, деякі пластмаси, гума). Сучасні оздоблювальні матеріали — лінолеум, пластикові стелі й панелі — під час пожежі небезпечні, тому що при високих температурах виділяють отруйні гази.
- **Горючі** — ті, що загоряються від джерела запалювання і продовжують горіти, коли це джерело зникає. Найнебезпечнішими серед них є легкозаймисті рідини та гази. Вони можуть спалахнути чи вибухнути від найменшої іскри, як, наприклад, бензин або природний газ.

КИСЕНЬ

- Третьою умовою горіння є наявність кисню — газу, що міститься в повітрі.

- Щоб визначити, яка кількість кисню міститься у повітрі, проведіть дослід. На тарілку поставте свічку. У тарілку налейте води, запаліть свічку і накрийте її мірною склянкою. Вогонь невдовзі згасне через нестачу кисню. А місце, яке він займав, заповнить вода. За допомогою позначок на мірній склянці визначте об'єм, який займав кисень.

ПОЖЕЖА НА ПРИРОДІ

- Інколи причиною виникнення пожеж на природі є блискавки. Та найчастіше пожежі виникають через порушення правил поводження із вогнем, коли люди розпалюють вогонь у лісі, парку, залишають незагашеним багаття, кидають недопалки.
- Дуже небезпечно спалювати стерню в полі, на узбіччях. Вогонь може вийти з-під контролю й охопити великі території. Тому робити це заборонено, і такі дії караються законом.
- Також заборонено спалювати опале листя через небезпеку виникнення пожеж і забруднення повітря.

Міністерство екології
та природних ресурсів України

ЧОМУ НЕ МОЖНА СПАЛЮВАТИ ЛИСТЯ?

ЗАБРУДНЕННЯ ПОВІТРЯ

спалене листя + дрібне сміття в одній
купі

ШКОДА ЗДОРОВ'Ю ЛЮДИНИ

респіраторні захворювання, алергії,
підвищений ризик виникнення
ракових пухлин

ЗНИЖЕННЯ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТУ

через знищення комах та
різноманітної рослинності

ЗМІНА КЛІМАТУ

через додаткові викиди парникових
газів

ШТРАФ

за спалення листя, трави, побутового
сміття

ЗРУЙНОВАНІ

кладки та гнізда птахів

ЗНИКАЮТЬ

зайці, їжаки, плазуни, земноводні,
дрібні гризуни
гинуть від пожеж, або потім від
нестачі їжі

ГИНУТЬ КОМАХИ

які беруть участь у процесі утворення
ґрунту

СПАЛЕНІ РОСЛИНИ

є джерелом харчування для інших
тварин збіднюється видовий склад
рослинності замість різнотрав'я -
бур'яни

ЩО ВХОДИТЬ ДО СКЛАДУ ДИМУ ВІД СПАЛЕНОГО
ЛИСТЯ ЧИ ТРАВИ?

1 ТОННА ТЛІЮЧОГО ЛИСТЯ
= 30 КГ ЧАДНОГО ГАЗУ

Пил

Оксиди азоту

Cd
Pb

Важкі метали

Канцерогенні сполуки
бенз(а)піренів

Чадний газ

Мал. 82. Чому не можна спалювати листя?

ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА У ПОБУТІ

- Найпоширенішими причинами пожеж у побуті є: куріння (особливо у нетверезому стані), порушення правил використання електричних і газових приладів, необережне поводження з вогнем, блискавка.

Мал. 83. Ситуації в яких може виникнути пожежа

**Назвіть дії, які
можуть
призвести до
пожежі**

- *Сушити одяг над газовою плитою*
- *Користуватися лише справними електроприладами*
- *Залишати увімкнену праску без нагляду*
- *Розпалювати багаття в лісі, у парку*
- *Вимикати з розетки всі електроприлади (окрім холодильника) перед виходом з дому*

УСТАНОВІТЬ ВІДПОВІДНІСТЬ

Негорючі
речовини

гума

пластик

вата

Важкогорючі
речовини

гас

бензин

цегла

Горючі
речовини

вода

глина

розчинник

пісок

лінолеум

солома

Зворотний зв'язок: Human, zhannaandreeva95@ukr.net

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

*Складіть пам'ятку «Як запобігти пожежі».

- Разом із дорослими перевірте пожежну безпеку своєї оселі.